Հաստատված է՝
Հայկական բժշկական ինստիտուտ
Ռեկտորի 05.09.17թ
թիվ 619-Ա հրամանով
Ընդունված է՝
Հայկական բժշկական ինստիտուտ
Գիտական խորհրդի 29.08.17.
թիվ 43 նիստում
Ռեկտոր՝ Մ.Ա.Աստաբացյան

ԿԱՐԳ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՅՄԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ 201

ԿԱՐԳ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱՆԱՅՄԱՆ

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ԳԽ – Գիտական խորհուրդ

ՀԲԻ- Հայկական բժշկական ինստիտուտ

ՄԽ – Մոնիթորինգի խումբ

ՄՀ – Մոնիթորինգի հաշվետվություն

ՈԱԿ – ՀԲԻ որակի ապահովման կենտրոն

ՈԱՄՀ – ՀԲԻ գիտական խորհրդի որակի ապահովման մշտական հանձնաժողով

ՈՒԱԳ պրոռեկտոր – Ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր

ՖՈԱՀ – Ֆակուլտետի գիտական խորհրդի որակի ապահովման հանձնաժողով

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. ՀԲԻ կրթական ծրագրերի ընթացիկ մոնիթորինգի և պարբերական վերանայման կարգը (այսուհետ՝ կարգ) կանոնակարգում է բակալավրի և մագիստրոսի պատրաստման կրթական ծրագրերի ընթացիկ մոնիթորինգի (մշտադիտարկման) և պարբերական վերանայման գործընթացները:

2. ՀԲԻ կրթական ծրագրերի ընթացիկ մոնիթորինգի և պարբերական վերանայման գործընթացները կրթական ծրագրերի իրականացման փուլում դրանց որակի ապահովման և շարունակական բարելավման հիմնական մեխանիզմներից են:

3. Կարգը սահմանում է ՀԲԻ կրթական ծրագրերի ընթացիկ մոնիթորինգի (մշտադիտարկման) և պարբերական վերանայման գործընթացների նպատակները և խնդիրները, դրանց ներկայացվող հիմնական պահանջները, կիրառվող ընթացակարգերը, հիմնական դերակատարներին և համապատասխան ժամանակացույցները:

4. Կարգում տրվում են նաև կրթական ծրագրի ընթացիկ մոնիթորինգի հաշվետվության ձևաթերթը՝ ծրագրի կատարողականի առանցքային ցուցանիշների կազմով, ինչպես նաև ծրագրի պարբերական վերանայման համար պահանջվող փաստաթղթային փաթեթի կազմը:

5. Ծրագրերի ընթացիկ մոնիթորինգն իրականացնում են ՀԲԻ ուսումնական ստորաբաժանումները (ֆակուլտետ)՝ երկամյա պարբերականությամբ, իսկ վերանայումը համաբուհական գործընթաց է, որի իրականացման պարբերականությունը որոշվում է սույն կարգով՝

ելնելով ծրագրի կրթական մակարդակից (բակալավր/մագիստրոս), բնույթից (ակադեմիական/կիրառական) և մասնագիտական ոլորտից:

6. ՀԲԻ բակալավրի և մագիստրոսի կրթական ծրագրերը ենթարկվում են երկամյա մոնիթորինգի և պարբերական վերանայման՝ սկսած 2014/15 ուստարվանից:

ՀԲԻ կրթական ծրագրերի ընթացիկ մոնիթորինգի հաշվետվության ձևաթերթը ներկայացված է հավելված 1-ում, ընթացակարգի սխեման՝ հավելված 2-ում, իսկ ժամանակացույցը՝ հավելված 3-ում:

2. ՀԲԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԸ

2.1. Մոնիթորինգի նպատակը և խնդիրները.

Կրթական ծրագրերի կանոնավոր մոնիթորինգը որակի ապահովման ներբուհական գործընթաց է, որի նպատակն է գնահատել ծրագրերի մատուցման որակը և համապատասխանությունը ծրագրի սահմանված նպատակներին ու համապատասխան կրթական չափորոշչի պահանջներին: Մոնիթորինգի վերջնարդյունքը ծրագրի որակի բարելավմանն ուղղված միջոցառումների պլանի կազմումն ու իրականացումն է:

2.2. Մոնիթորինգի խնդիրներն են.

– գնահատել ծրագրի և նրա բաղկացուցիչ դասընթացների սահմանած նպատակներին հասնելու և ակնկալվող կրթական վերջնարդյունքների ձեռքբերման ընթացքը և մակարդակը,

– գնահատել դասավանդման, ուսումնառության և ուսանողների գնահատման գործընթացների արդյունավետությունը, ուսուցման մեթոդների և տեխնոլոգիաների համապատասխանությունը ծրագրի պահանջներին և դրանց արդիականությունը, բացահայտել ծրագրի ռեսուրսային կարիքները,

– բացահայտել և վեր հանել ծրագրի թերություններն ու իրականացման դժվարությունները և անհրաժեշտ ճշգրտումներ առաջարկել ծրագրում ու դասընթացներում,

– վերլուծել ծրագրի հիմնական քանակական բնութագրերը (ընդունելություն, համակազմ, հեռացումներ, առաջադիմություն, ուսանողների բավարարվածություն, շրջանավարտների զբաղվածություն և այլն) և բացահայտել որակի անկման միտումները, եթե այդպիսիք կան,

– գնահատել կրթական ծրագրի որակի բարելավման նախորդ ուստարվա պլանի կատարողականը,

– բացահայտել ծրագրի ուժեղ և թույլ կողմերը, մշակել ծրագրի որակի բարելավմանն ուղղված միջոցառումների և գործողությունների նոր պլան և ապահովել վերջինիս կատարումը:

2.3. ՀԲԻ –ում կրթական ծրագրերի մոնիթորինգի ընդհանուր գործընթացն իրականացվում է երկու մակարդակով՝ ուսումնական ստորաբաժանման (ֆակուլտետ) և համալսարանի:

Մոնիթորինգն ընդգրկում է բակալավրի և մագիստրոսի բոլոր կրթական ծրագրերը:

2.4. Մոնիթորինգի ընթացակարգը

Կրթական ծրագրի մոնիթորինգի գործընթացը նախաձեռնում և իրականացնում է համապատասխան ուսումնական ստորաբաժանումը (ֆակուլտետ)՝ երկամյա պարբերականությամբ, մոնիթորինգի անցկացման ժամանակացույցին համապատասխան:

Ուսումնական ստորաբաժանման ղեկավարը (ֆակուլտետի դեկան) մոնիթորինգի գործընթացն իրականացնելու նպատակով յուրաքանչյուր կրթական ծրագրի կամ ծրագրերի խմբի համար ձևավորում է մոնիթորինգի խումբ (ՄԽ):

Մոնիթորինգի խումբը բաղկացած է 5 անդամից: Խմբի ղեկավարը նշանակվում է տվյալ կրթական ծրագրի իրականացման համար առանցքային դերակատարություն ունեցող ամբիոնների վարիչներից, իսկ անդամներն ընտրվում են այդ ամբիոնների դասախոսական կազմից՝ խմբի ղեկավարի առաջադրմամբ: Խմբում պարտադիր կերպով ընդգրկվում են ֆակուլտետի գիտական խորհրդի որակի ապահովման հանձնաժողովի (ՖՈԱՀ) և ուսանողական կազմի մեկական ներկայացուցիչներ:

Ցանկալի է մոնիթորինգի խմբում ընդգրկել մեկ արտաքին անդամ, որը ներգրավված է տվյալ ծրագրի իրականացման գործընթացում:

ՀԲԻ կրթական ծրագրերի երկամյա մոնիթորինգի ընթացակարգի սխեման ներկայացված է հավելված 2-ում, իսկ համապատասխան ժամանակացույցը՝ հավելված 3-ում:

Մոնիթորինգի խումբն առաջնորդվում է կրթական ծրագրերի ընթացիկ մոնիթորինգի սույն ընթացակարգով և հաստատված ժամանակացույցով:

Գործընթացն սկսվում է նախորդ մոնիթորինգից հետո ծրագրի իրականացման արդյունքում ստացված կատարողականի ցուցանիշների հավաքմամբ և վերլուծությամբ:

Մոնիթորինգի արդյունքների հիման վրա, ըստ սահմանված հաշվետվության ձևաթերթի (տե՛ս հավելված 1), մոնիթորինգի խումբը կազմում է մոնիթորինգի հաշվետվությունը:

Մոնիթորինգի հաշվետվությունը պարունակում է ծրագրի նախորդ երկու ուստարիների կատարողականի ցուցանիշները՝ ներառյալ ծրագրում ընդգրկված ուսանողների և ծրագրի շրջանավարտների հարցումների արդյունքները, ինչպես նաև ծրագրի որակի բարելավմանն ուղղված միջոցառումների (փոփոխությունների) պլանի նախագիծը հաջորդ երկու տարիների համար:

Մոնիթորինգի խմբի ղեկավարը մոնիթորինգի հաշվետվությունը և կից փաստաթղթերը ներկայացնում է ֆակուլտետի գիտական խորհրդի որակի ապահովման հանձնաժողովի (ՖՈԱՀ) դիտարկմանը, որը համապատասխան եզրակացությամբ դրանք ներկայացնում է ֆակուլտետի դեկանին:

Ուսումնական ստորաբաժանման ղեկավարը (ֆակուլտետի դեկանը, կենտրոնի տնօրենը), հիմնվելով ներկայացված մոնիթորինգի առանձին հաշվետվությունների արդյունքների վրա, կազմում է իր ստորաբաժանման բոլոր կրթական ծրագրերի մոնիթորինգի ամփոփիչ հաշվետվությունը և ներկայացնում այն ֆակուլտետի գիտական խորհրդի կամ կենտրոնի ղեկավարության նիստի քննարկմանը:

Ֆակուլտետի գիտական խորհուրդը կամ կենտրոնի ղեկավարության նիստը քննարկում է մոնիթորինգի ամփոփիչ հաշվետվությունը և ընդունում համապատասխան որոշում: Որոշումը ներառում է՝

– նախորդ մոնիթորինգի արդյունքում կազմված՝ կրթական ծրագրի որակի բարելավմանն ուղղված միջոցառումների ծրագրի կատարողականը,

– հաջորդ երկու ուստարիների ընթացքում ծրագրի բարելավմանն ուղղված նոր միջոցառումների ծրագիրը, որը պետք է կատարվի ֆակուլտետի, կենտրոնի և ամբիոնի մակարդակներում,

– ՀԲԻ կենտրոնական վարչակազմին հասցեագրվող հիմնախնդիրները,

– կրթական ծրագրի մոնիթորինգի ընդհանուր գնահատականը:

Ուսումնական ստորաբաժանման ղեկավարը (ֆակուլտետի դեկան, կենտրոնի տնօրեն) ստորաբաժանման կրթական ծրագրերի մոնիթորինգի հաշվետվությունը ֆակուլտետի գիտական խորհրդի (ղեկավարության նիստի) ընդունած որոշման հետ միասին ներկայացնում է ՀԲԻ որակի ապահովման կենտրոնի (ՈԱԿ) դիտարկմանը:

ՈԱԿ-ն իրականացնում է ստորաբաժանումներից ստացված մոնիթորինգի հաշվետվությունների և կից փաստաթղթերի՝ սահմանված պահանջներին համապատասխանության ստուգումը: Անհամապատասխանության դեպքում դրանք վերադարձվում են ուսումնական ստորաբաժանմանը՝ վերանայման համար:

Ընդունված հաշվետվությունների վերլուծության արդյունքների հիման վրա ՈԱԿ-ը պատրաստում է համալսարանի կրթական ծրագրերի մոնիթորինգի ընդհանրական հաշվետվությունը և համապատասխան եզրակացություններով ներկայացնում ուսումնական աշխատանքների գծով (ՈՒԱԳ) պրոռեկտորին:

Ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորը, դիտարկելով ընդհանրական հաշվետվությունը, հղում է այն ՀԲԻ գիտական խորհրդի (ԳԽ) որակի ապահովման մշտական հանձնաժողովին (ՈԱՄՀ)՝ քննարկելու և համահավաք կարծիք ձևավորելու համար:

ՈԱՄՀ-ը քննարկում է ՀԲԻ կրթական ծրագրերի մոնիթորինգի ընդհանրացնող հաշվետվությունը և կազմում է ՀԲԻ գիտական խորհրդի որոշման նախագիծ, որը ներառում է հետևյալ թիրախային հարցերը.

– նախորդ շրջափուլի մոնիթորինգի արդյունքում ՀԲԻ կրթական ծրագրերի որակի բարելավմանն ուղղված միջոցառումների պլանի կատարողականը,

– հաջորդ երկու ուստարիների ընթացքում ՀԲԻ ծրագրերի բարելավմանն ուղղված նոր միջոցառումների պլանը, որը պետք է իրականացնեն ուսումնական ստորաբաժանումները և ՀԲԻ կենտրոնական կառույցները,

– տարածման արժանի լավագույն/օրինակելի փորձը,

– ՀԲԻ կրթական ծրագրերի ընթացիկ մոնիթորինգի կազմակերպման և իրականացման ընդհանուր գնահատականը:

ՀԲԻ գիտական խորհուրդը, հիմք ընդունելով ՈԱՄՀ-ի կազմած որոշման նախագիծը, քննարկումների արդյունքում ընդունում է համապատասխան որոշում, ինչը հիմք է հանդիսանում կրթական ծրագրերի բարելավմանն ուղղված միջոցառումների և փոփոխությունների իրականացման համար:

Մոնիթորինգի հատուկ ընթացակարգ է կիրառվում ռիսկային բնույթի կրթական ծրագրերի հետևյալ խմբերի համար.

– նոր ներմուծված (իրականացման առաջին շրջափուլում գտնվող) ծրագրեր,

– ծրագրեր, որոնք բացասական եզրակացություն են ստացել նախորդ մոնիթորինգի, պարբերական վերանայման կամ որակի արտաքին գնահատման/հավատարմագրման արդյունքներով,

– ծրագրեր, որոնց վերաբերյալ ուսանողական հարցումները և շրջանավարտների բավարարվածության հարցումները արձանագրում են կրկնվող ցածր գնահատականներ,

– ընդունելության, ռեսուրսային ապահովվածության և/կամ ուսումնական առաջադիմության կրկնվող ցածր ցուցանիշներով ծրագրեր:

Ռիսկային համարվող ծրագրերի մոնիթորինգի գործընթացն իրականացվում է սույն ընթացակարգով՝ այն տարբերությամբ, որ այդ ծրագրերի մոնիթորինգը կատարվում է տարեկան պարբերականությամբ: Ընդ որում, ֆակուլտետի գիտական խորհրդի (կենտրոնի ղեկավարության նիստի) որոշման մեջ պետք է նախատեսվի առանձին կետ՝ ծրագրի շարունակման, վերանայման կամ դադարեցման առաջարկությամբ:

Ռիսկային բնույթի կրթական ծրագրերի մոնիթորինգի հաշվետվությունները ՀԲԻ գիտական խորհուրդը քննարկում է յուրաքանչյուր տարի:

Ռիսկային համարվող կրթական ծրագրերի դեպքում ՀԲԻ գիտական խորհուրդը, հիմնվելով ՈԱՄՀ-ի և ՈԱԿ-ի եզրակացությունների և կայացած քննարկման արդյունքների վրա, ընդունում է հետևյալ որոշումներից մեկը.

– մոնիթորինգի արդյունքներով՝ ծրագիրը համարել բավարար և շարունակել այն՝ հաշվի առնելով մոնիթորինգի հաշվետվության քննարկումների արդյունքում ստացված դիտողություններն ու առաջարկությունները,

– մոնիթորինգի արդյունքներով՝ ծրագիրը համարել պայմանական բավարար և հանձնարարել ուսումնական ստորաբաժանմանը (ֆակուլտետ, կենտրոն)՝ անհրաժեշտ միջոցներ ձեռնարկել սահմանված ժամկետներում թերությունների շտկման կամ ծրագրի վերանայման համար:

– մոնիթորինգի արդյունքներով՝ ծրագիրը համարել անբավարար և սկսել դրա դադարեցման գործընթացը:

3. ՀԲԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՎԵՐԱՆԱՅՈՒՄԸ

3.1. Պարբերական վերանայման նպատակը և խնդիրները.

Կրթական ծրագրի պարբերական վերանայման նպատակն է ծրագրի իրականացման լրիվ շրջափուլի արդյունքներով գնահատել նրա արդիականությունը (ծրագրի նպատակների համապատասխանությունը աշխատաշուկայի ներկայիս պահանջներին), շարունակման հիմնավորվածությունը (սոցիալական կարիքի առկայությունը՝պահանջվարկն աշխատաշուկայի և ուսանողների կողմից), ինչպես նաև մատուցման փաստացի որակը և որոշում ընդունել նրա հետագա շարունակման նպատակահարմարության կամ փոփոխությունների վերաբերյալ։

3.2 Վերանայման հիմնական խնդիրներն են.

– վերագնահատել ծրագրի արդիականությունը և պահանջարկը աշխատաշուկայում՝ հաշվի առնելով համապատասխան մասնագիտական ոլորտում գիտելիքի կիրառման առկա պրակտիկան, տեխնոլոգիական առաջընթացը և դասավանդման ու ուսումնառության մեթոդների զարգացումը,

– ուսումնասիրել ծրագրում ներգրավված ուսանողների և շրջանավարտների կարծիքները ծրագրի որակի վերաբերյալ, ինչպես նաև հիմնական գործատուների բավարարվածությունը ծրագրի շրջանավարտներից,

– հաշվի առնել արտաքին ծրագրային պահանջների փոփոխությունները (օրինակ՝ կրթական չափորոշիչներ, որակավորումների ազգային կամ եվրոպական շրջանակներ, միջազգային առարկայական կողմնորոշիչներ, համապատասխան մասնագիտական, օրենսդիր և ոլորտը կարգավորող կառույցների պահանջներ) և դրանց հետ համադրել ծրագրի փաստացի կրթական վերջնարդյունքները,

– համակողմանիորեն գնահատել ծրագրի մատուցման փաստացի որակը և ռեսուրսային ապահովվածությունը (դասախոսական, նյութական և այլն),

– գնահատել ժամանակի ընթացքում ծրագրի կառուցվածքում և իրականացման մեթոդներում կատարված փոփոխությունների ազդեցությունը ծրագրի որակի վրա,

– հաշվի առնել հավատարմագրող կամ արտաքին գնահատում իրականացնող կառույցների եզրակացությունները,

– կատարել ծրագրի քննադատական վերլուծություն՝ դիտարկելով դրա ուժեղ ու թույլ կողմերը իրականացման ընթացքում

– նախաձեռնել վերլուծությունից բխող ծրագրային փոփոխություններ,

– հիմնավորել ծրագրի շարունակման, վերանայման կամ դադարեցման նպատակահարմարությունը։

3.3. Պարբերական վերանայման ընթացակարգը.

Ծրագրի ամբողջական գնահատումը և պարբերական վերանայումը համահամալսարանական գործընթաց է, որում ներգրավվում են նաև արտաքին փորձագետներ։

Ծրագրի վերանայման պարբերականությունը որոշվում է ծրագրի իրականացման շրջափուլի նորմատիվային տևողությամբ, լիցենզիայի գործողության ժամկետով, ծրագրի մասնագիտական ոլորտի զարգացման տեմպերով և այլն։

ՀԲԻ -ում բակալավրի կրթական ծրագրերի վերանայման պարբերականությունը սահմանվում է 6÷7, իսկ մագիստրոսի ծրագրերինը՝ 3÷4 տարի։

Ծրագրի վերանայման գործընթաց է պահանջվում յուրաքանչյուր անգամ, երբ ծրագրի բովանդակության (առարկաների) փոփոխությունները գերազանցում են նրա ընդհանուր բեռնվածության 10 %-ը։

Վերանայման գործընթացը պլանավորում և իրականացնում է ՈԱԿ–ը՝ համապատասխան ուսումնական ստորաբաժանման (ֆակուլտետ, կենտրոն) հետ համատեղ։

ՀԲԻ կրթական ծրագրերի պարբերական վերանայման ընթացակարգն ամբողջությամբ համապատասխանում է «ՀԲԻ կրթական ծրագրերի հաստատման կարգում» նկարագրված կրթական ծրագրերի ներքին փորձաքննության և վերջնական հաստատման ընթացակարգերին (բաց է թողնվում ծրագրի մշակման արտոնման փուլը)։

Առաջարկվող փոփոխությունները և միջոցառումները դասակարգվում են որպես

Էական, որոնք վերաբերում են կրթական ծրագրի կասեցման կամ հետագա կենսունակության վերաբերյալ կասկածներին.

Նպատակահարմար, որը կարիք ունի հատուկ ուշադրության՝ որակի և կրթական գործընթացի կազմակերպման չափանիշները ապահովելու համար:

Ցանկալի՝ ընդհանուր առմամբ թերություններ առկա չեն, սակայն ցանկալի է միջոցառումներ իրականացնել կրթական գործընթացի կազմակերպման որակը բարձրացնելու համար.

Ողջունելի՝ կրթական ծրագրի կազմակերպման գործընթացում թերություններ չեն հայտնաբերվել և որպես լավագույն փորձ՝ երաշխավորվում է կիրառման այլ ամբիոններում: